

Naročnine \$2.00 na
leta. Izdaja dva krat
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA

AMERIKA

Excellent advertising
medium.

— NO. 1.

CLEVELAND, OHIO, TOREK, 4. PROSINCA, 1916

LETO IX. — VOL. IX.

onzul Zjed. Dr. je utonil na torpediranem parniku.

Mestne novice.

Japan Davis je prevzel mesto Cleveland na novletni dan. Njego vo provo povelje.

roparji že zdavnaj odnesli plen. — Avstrijski baron Rettgen, ki je v Clevelandu volunil za Avstrijo, je bil v soboto priznanje na nekoga drugega zločinka, odprejan v Columbus, kjer bo presečel dve leti ječe za svoje avstrijsko baronsko voluntstvo.

— Dr. Slob. Slovenke, št. 2 SDZ priredil v soboto, 22. jan., zabaven večer v Grdinovi dvorani, združen z maškeradnim lesom z lepinimi darili. Vstopina samo 25 centov.

— Kadar isčete dela, povejte ovsod, da ste Slovenec, ne pa avstrijec. Ce ste državljani, recite, da ste Slovenian, ker je to imenje narodnosti bolj priljubljeno v Ameriki kot pa sovraženo ime "Austrian". Kdor bo hodil po deku z imenom "Austrian", je lahko prepričan, da ga ne bo dobit, ker ta dežela del Amerike toliko preglavijo, da je ocenja nevolja proti njej. Bodite ponosni na svoj rod, ki je Slovenski, in povsod recite, da ste prisi iz Avstrije res se življenstvo in postati ameriški državljan v tej deželi.

— Na Japonsko je prodrlome sodnika Manuel Levin. Iz Japonskega je prisla depresija k sodniku, ki naj pri njem poizve, kako je on uspešno ustanovil v Clevelandu "mirovno sodišče", kjer se stranke medseboj spravijo brez sodnijskih stroškov.

— Mrs. Frances Penko iz Newburga nam poroča: Tužno nas je presenetila vest, da je nagle smrtni premiril Mrs. Agnes Rapotec. Omenjena je bila zdravna vesela po opravkih v mestu. Pri May Co. ji je postal slabo in oblezala je revica na mestu mrtva. V petek so jo položili v večnemu počitku. Zapušča tukaj brata, več sorodnikov in žaljučega soprog. Mir njeni duši!

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

— Dr. sv. Cirila in Metoda, št. 18. SDZ ima slediči odbor: Jos. Zakrajšek, pred: Jos. Salamon, podpred: J. Vidovler, tajnik: A. Bašča, blagajnik: J. Velič; Fr. Zakrajšek in Fr. Zavrsik, nadzorniki: J. M. Selškar, zdravnik.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA.

Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.30 Posamezna številka - 5c

Vsa pisma, dopisi in donari naj se pošilje na: "Clevelandsko Ameriko",
619 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovencov (Krajiški) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office of Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 1, Tuesday, Jan. 4th 1916.

O SLOVENCIH.

Spisal dr. NIKO ZUPANIČ.
(Uvod od Ivana Mestrovčića)

Iz tega se vidi, da cejljski vladajoči knezi niso iskali rodbinskih zvez z dinastijami na zapadu in severu, pač pa pri Srbih, četudi so bili ti pravoslavne vere. Velika in tajna je moč krv in jekla.

Po bitki pri Kosovem so padle poleg Srbiti tudi ostale srbske države pod Turke, in prisila je vrsta na Hrvate, da branijo ostanlo Jugoslovanstvo in Osrednjo Evropo. Toda Turki so v brezstevilnih bojih izradili del za delom od jugoslovenske zemlje, in že je grozilo Hrvatom, da jih Turki spravijo popolnoma pod svojo oblast. Tu so prisili na pomoč v XVI. stoletju Slovenci iz Kranjske, Koroske in Štajerske. Od srbskih uskokov je bil na kranjski meji pri Zumberku organiziran prvi večji oddelek borilcev proti Turkom, in prostor, kjer se ti ljudje nahajali, se je imenoval Vojska Gradišča. In tako so se borili Srbi, Hrvati in Slovenci zato ob ramenih proti Turkom nad dvesto let, dokler niso bili odbiti rogovitimi turskimi polmesecu. V tej dobi se je govorila Srbov, Hrvatov in Slovencev v kraju med Uno in Kulpo radi medsebojnega občevanja tako pomešala, da je nemogoče potegniti mejo med posameznimi jekiki in plemen. To je ponovna herojska doba Jugoslovjanov, doba vojskovanja, romantičnih dogodkov in doba prosvita narodne epike poezije ne samo pri Hrvatih in Srbitih, pač pa tudi pri Slovencih. Geografski horizont slednjih se je razširil na jugo-vzhod, ker so slovenski vojaki hodili čeče v Hrvatsko, Bosno in Srbiju. Zato pa tudi ni cudno, če neka narodna pesem pojde tako:

"Stoji, stoji tam Belograd
Za gradom teče rdeča kri,
Da b' gnila mlinške kamne tri....."

V najhujši dobi turških vojakov, v XVI. stoletju se je pokazala med Slovenci tudi Lutrova reformacija. Protestantovska vera je za čas dobila mnogo prvržencev med Slovenci, in to je napotilo navdušenega pribligrja Primož Trubarja, da spise za Slovence religiozne knjige, in je Primož Trubar tako s svojimi pripovedmi in pisateljevanjem postal osnovalec slovenske književnosti. Izmed mnogobrojnega plemstva, ki je pristopilo k novi veri, se je odiskoval z bogastvom in plemenitostjo, pa tudi z veličino kulturne in narodne misli, baron Ivan Ugnat. On je skor vrhovni poveljnik vojaške granične imel devoli prizornosti, da spozna Hrvate in Srbe in njih veroizpoved, in prepričal se, da bi se mogel jugoslovanski narod, razviti v eno samo kulturno celoto in element. Radi njegovega slovenskega delovanja so ga Habsburgovci pregnali v Urah, na Württemberskem, kamor je pozval učene ljudi iz Bosne, Srbije, Istre in Slovenske, in na svoje lastne stroške je dal učiti cirilske in glagolske črke za religiozne tiskovine. Unagnad je prvi misil o zjednjem Jugoslaviji v znanimenju reformirane cerkve, in pozneje so med Hrvati priznali idejo verskega edinstva in splošnega napredka — R a čki i in Strossmayer.

Napoleon I. je osnoval "Ilirijo" (Les pais illyriens), ki je obsegala dele Slovencev, Srbov in Hrvatov. Ilirija je bila faktično malo Jugoslavija. Napoleon je nameraval prvotne meje Iliriji razširiti na vzhod.

Ideja romantičnega ilirizma v tridesetih in štiridesetih letih XIX. stoletja je priznala veliko in lepo resnico, da so vsi Jugoslovani od Jadranskega morja do Črnega morja in v isti narod, in da je potrebno, da se zjednijo v znanimenju ilirskega jezika. Veliki jugoslovanski mecen: škof Strossmayer, srbski knez Mihajlov so podpirali ne samo hrvatsko in srbsko solo, književnost in literaturo, pač pa tudi slovensko in bulgarsko. Eden najbolj gorečih zagovornikov ilirizma je bil Slovenec Stanislav Vraž. On je priprgomel k temu, da so v Zagrebu uvedli štokavski dialekt v knjige. Uveden je bil tudi v šole, kar je eminente politične važnosti.

Konečno je pa jugoslovanska misel osvojila v začetku XX. veka srce naroda od Soče do Timoka in tja do Črnega morja, čemur je vidni izraz v narodnih pesnih, v umetniških izložbah in v atentatih na tirane Jugoslovenstva, itd. Leta 1903 se je predbrnil neki mladi Slovenec na Dunaju sledče zapisati: "Z enim jugoslovanskim jezikom odgovarja tudi ena edina jugoslovanska domovina," ali "svobodno, samostojno Jugoslovenstvo je prvi pogoj za evropsko ravnotežje in za svetovni mir." Vrhunec smage pa je slavila jugoslovanska ideja, ko je kraljeva srbska vlada izjavila Narodni Skupštini, da je začet boj z Nemci. Borba za osvobodenje in zjednjenje vseh neosvobodenih bratov: Srbov, Hrvatov in Slovencev. Te velike besede so prišle iz ust srbskega ministrskega predsednika ob času, ko so srbski topovi pri Rudniku in Kusmaju odbijali napadalske avstrijske cete.

Pokusni za zjednjenje Jugoslovenov so se v raznih historičnih časih pojavljali pri vseh jugoslovenskih rodbinah. To znači, da nosi Jugoslavija v sebi potrebo kulturno-političnega zjednjenja, in da ni več daleč dan, ko se bo nova država rodila.

Slovenci niso veliki po številu, vseh skupaj nas je kakih 1.600.000, toda celo to število je na ogromno škodo slovenskega naroda razdeljeno med tri države: Avstrijo, Ogrsko in Italijo. V sami Avstriji so Slovenci zopet razdeljeni na pet provincij, in večino imajo samo na Kranjskem in Goriskem, docim so po Štajerskem, Koroskem, Trstu izvrženi samovolji laškega in nemškega elementa, ki vedno sovražno postopa s Slovenci. Cesarski namestniki v Gradcu in Celovcu so neprestano delali v pan-gemaniskem duhu in njih delo so vojaške avstrijske oblasti neprestano podpirata. Od privatnih strani, so za germaniziranje Slovencev delovala posebno sledča društva: "Deutscher Schulverein", "Die Suedmark", "Rossgerschule". Prvo in tretje društvo je gradilo nemške šole, da se slovenski otroci v slovenskih krajinah odnaredijo svojemu narodu, drugo društvo pa je kupovalo slovenska poslopja na Koroskem, Štajerskem in Kran-

ske, da bi se na ta način zgradili nemški most od Hamburga do Trsta, ki samo je med Gradeom in Trstom ni popolnoma gotov, čeprav so že zabit prvi kol v to slovensko zemljo, ki naj drže nemški most: Maribor, Celovec, Ptuj, Celje. V svrhu germaniziranja slovenskega naroda so Nemci potrošili ogromne svote, in posebno iz Berolina je neprestano prihajalo milijone mark radi ponemčevanja slovenske Adria do Trsta.

Posamezne dežele Slovencev so sledče razdeljene:

Vojvodina Koroska šteje 120.000 Slovencev.

Vojvodina Štajerska šteje 40.000 Slovencev.

Vojvodina Kranjska ima 491.000 Slovencev.
Poknežene grofija Goriška z Gradčko šteje 155.000 Slovencev.

Avtonomni Trst z okolico ima 80.000 Slovencev.

Grofija Istra šteje 55.000 Slovencev.

Na Ogrskem, med reko Muro in Rabo do sv. Gotharda je 102.000 Slovencev.

V. Ameriki je 150.000 Slovencev.

Po vseh drugih delih sveta se nahaja do 20.000 Slovencev.

Vseh Slovencev torej skupaj bi bilo 1.623.000.

(Opomba k tem števkam: Profesor Maček Potočnik piše v svoji knjigi "Vojvodina Koroska") Ljubljana, 1909 str. 81—82, da avstrijska statistika dobi na Koroskem vsake leto manjši procent Slovencev, na primer, leta 1890 so naštele avstrijske oblasti na Koroskem 101.000 Slovencev, leta 1910 pa samo 82.000? To ljudsko števje je brez dvoma falzifikat avstrijske vlade v skledo Slovencem, kajti priznano dejstvo je, da se koroski Slovenci bolj hitro množe kot tamošnji Nemci, in v očigled tegu bi morale biti na Koroskem vsako leto več Slovencev, ne pa celo tisoč manj.

(Avstrijska državna statistika je našteala leta 1910 v Trstu in v okolici 57.000 Slovencev, okoli 2500 Srbo-Hrvatov, 119.000 Italijanov in 12.000 Nemcov. Toda Slovenci so se radi tega štetja pritožili, in vlad je bila prisiljena odrediti novo štetje, ki je pokazalo, da je v Trstu in okolici 80.000 Slovencev, 19.000 Srbo-Hrvatov in 99.000 Italijanov, ki so avstrijski podaniki. Mesto Trst šteje brez tujih podanikov 191.000.)

V Istri je po zadnjem ljudskem štetju leta 1910 natančno 55.000 Slovencev in 168.000 Hrvatov, torej 223.000 Jugoslovenov napram 147.000 Italijanov. In kdor je živel v Istri, pa ve koliko ima Italijan pravice, koliko jo ima pa Slovenec.)

V poenotih provincijah živijo Slovenci v sledečem razmerju z Nemci, odnosno z Italijani: Na Kranjskem je 95 odstotkov Slovencev, na Koroskem ena tretina, na Štajerskem ena tretina, v Goriško-Gradčanski 65 odstotkov, v Istri 64 odstotkov.

Slovenci stanujejo v neprestanej, kompaktni masi od Celovca in Maribora do Trsta, in ne tvorijo nikjer otoka med Nemci in Italijani, pač pa je ravno narobe slučaj. To je tako važna okolnost, ki daje Slovencem sposobnost za narodno življenje. In ta slovenska zemlja je nerazdeljiva, in ceprav so se po njej naselili Nemci in Mažari, pa so ti Nemci, Mažari in Italijani, ki stanujejo na slovenski zemlji, tja spustojujo to zemljo in slovenske gospodarje na slovenski zemlji, pa ne obratno, da bi Italijani, Mažari ali Nemci gospodarili na slovenski zemlji, kakor je to v Avstriji, in kakor vsak Slovenec ve, ki je tam doma.

Centralna oblast slovenskih zemelj je na Kranjskem, ki je bila nekdaj samo malo obmejna pokrajina (Krajina) velike Slovenije ali Karantanije, s prestolnim mestom na Krnskem gradu na Gospodovškem polju blizu Celovca.

Se dandanes stoji na onem polju blizu cerkve "Gospa Svete" prestolni stolj slovenskih (korotanskih) vladarjev, katere je narod volil, in ki so bili s posebnimi slovenskimi uvedeni na svoja mesta. Prvi, ki je bil na ta način vladar slovenskega ljudstva, je bil slovenski vojvoda Hotimir (753—769), docim je bil Habsburgovec "Ernest Zelezni" poslednji vladar, katerega je postavil na ta prestol slovenski svobodni kmet, in sicer dne 14. marca 1414. In leta 1914 so Slovenci proslavili petstoletico, odkar so zadnjie volili svojega vladara, in modra avstrijska vlada je dala ob tej priliki zazidati slovenski prestol na Gospodovškem polju, da ga ni mogel videti noben slovenski suržen. In zato ni nobeno čudo, da Slovenci v današnjih časih, ko se dviga Germanstvo, vstajajo in delujejo proti Germanom.

Radi germanizacije, ki je prihajala iz severa, se je težišče Slovenije preselilo proti jugu na Kranjsko. In iz kranjske dežele črpajo ostali Slovenci moralno in materialno pomoč, ker si cer bi se slovenske sile izmučile v strašni bojni in neenaki boji z Germani in Italijani. Bela Ljubljana, 50.000 prebivalcev, je ognjišče slovenske kulture in središče prosvetnih in političnih društev slovenskih za celokupno Slovenijo. Tukaj se nahaja tudi glavni odbor "Družbe sv. Cirila in Metoda", ki skrbi za slovenske šole na Koroskem, Štajerskem in Trstu, da vsaj en del slovenske dece resi germaniziranja in italijančenja v jezikovnem in duševnem pogledu. Mestna vlada avtomne občine Ljubljanske je dala leta 1881 v rokah Slovencev, četudi na Kranjskem ni pravih Nemcov, pač pa le ponemčenih Slovencov. Po hudoj bojni so Slovenci dobili v roke tudi deželno vlado, ki je bila pred 1861. popolnoma v rokah Nemcov.

Od leta 1865 do 1910 je bil župan (Maire) bele Ljubljane, nekronani kralj Slovenije, Ivan Hribar, katerega cesar Franz Joseph I. na zahtevo tedanjega zborovnega poveljnika v Gradcu, generala Potioreka, ni hotel ponovno potrditi za župana, dasi je bil demonstrativno ponovno izvoljen. Pod Hribarjevo upravo je Ljubljana lepo napredovala, v vsakem pogledu, bodisi kulturnem, političnem, gospodarskem ali estetskem.

Ljubljani pripada čast, da jo Slovenci v vseh drugih deželah smatrajo za svojo mater in središče kulturnega življenja. Toda Ljubljana ni niti največje, niti najbogatejše mesto Slovenije. V tem pogledu je nadklirajo Trst, ki že od nekdaj leži na slovenski zemlji, pa naj je bil Trstu kdokoli gospodar. Namreč v Trstu in okolici živi dvakrat toliko Slovencev kolikor v Ljubljani, in v teku dvajsetih let bi dobil Trst slovensko večino, in posledica tega bi bila tudi avtonomna uprava Trsta v slovenskih rokah. Odštevajo Slovenci v Srbo-Hrvati ne posilijo več svojih otrok v italijanske šole, narašča število Slovencov, docim število Italijanov pada, ker nimajo več slovenskega prirastka.

Razven laških podanikov (regnicoli 30.000), katere s propagando in denarjem privlačujejo v Avstrijo laški šovinisti, da bi na ta način počačili laški karakter mesta Trsta, je pravih Italijanov v Trstu jasno malo.

V glavnem so tržaški Italijani renegati, raznarodeni Slovenci in Hrvati, kar je prav lahko videti iz njih priimkov. Oče današnjega vodja talijanske gospodarječe stranke v Trstu, g. Mraka, je bil Hrvat iz Pazina in ni znal niti besedice laško. Med ostalimi gospodarječimi Italijani v Trstu se nahajajo sledče imena: Vidaković, Kozulic, Zlohlavič. Socijalističko stranko vodi neki odpadnik slovenskega naroda, po imenu Črnivec, kateri človek, hudo socijalist, silno sovraži Slovence in je v tržaškem mestnem zboru z nenavadno ognjevitostjo zagovarjal, da se morajo tržaški Slovenci in oni v okolici počitljavšči.

O novem letu.

Dvignite se, malodušni Boj krepko na delo, vi, ki ste skloni glave!

Oh, kako lahko je v dobrum dober biti, in kako težko v nesreči potrežljiv!

Prestražli ste se, kaj ne Ehe, kaj je to vera vaša? Ali samo do tu seže vaša moč in prepiranje?

Znanih ste, čelo se vam je omrčilo, dušo je tuga prevalela, in bolno srce govori: Propadlo je vse, vse je odšlo, našega naroda ni več!.....

Dvignite se, malodušni Boj potrebuješ še enega krsta. Krist, ki ste ga dobili v mladosti, za vas ne velja, ker nimate vere.

Aii ni šel tudi Krist na Golgozo, kjer je predal svoje nauke svojemu Očetu, toda radi tega njega nauki niso zgimili! In kaj bi bilo z nami, vi malodušni, če bi vam prepustili usodo naroda, da bi za vse ostali?

Oj, kako ste slabotni! En sam udarec, pa ste zgubili balanco, sklonili ste duh, utehite iesete v dvojih.... Propala je Srbija, propadla je Jugoslavija, propadla je Slovenska Liga, pravite in pišite vi, drugače dobri Slovenci! Iši že sedaj se jokate nad usodo našo, in že sedaj pravite, da iz našega groba ni več vstajenja!

Ne sovražite, ne prepričajte, se, malodušni! Slovenija je bila že zdajnej potlačena, toda Slovenska dežela je še tu! Tudi Srbija je potlačena, toda Srbija še živi! Slovenija je v tistih pristavov od milosti božje in cesarske zakopana, v srčih vrnih sinov naroda pa še živi!

Padla je Slovenija, padla je Hrvatska, padla je Srbija — da.

VSTANE ZNOVA!

Ne verujete? Skoda! Koliko bolj srečni bi bili, če bi verovali! Koliko veselje bi v bodočnosti gledali, če bi v sru miheli ono, sveto narodno vero in ljubezen do bodočnosti svojega naroda!

<p

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENEAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustavljena 13. nov.
1910.
v državi Ohio

Izbor, 13. marec
1914.
v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PREDSEDNIK: JOHN GORNICK, 6106 ST. CLAIR AVENUE.
ZAMETNIK: PRIMO KOGOJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
ZAMETNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1052 EAST 62nd ST.
ZAMETNIK: JERNEJ KNAUS, 1052 EAST 62nd STREET.
EDRAVNIK: J. M. SELISKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODOBORNICI:

FRANK M. JAKSIC, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6712 Bonita ave.
FRANK ZORIC, 5509 Grosvenor ave. Frank ODRNE, 6932 St. Clair ave.
ANTON GRINOV, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.
ANTON OSIR, 1158 E. 61st St.

Veliki vrhovnega odbora se vršijo vsako četrti nedeljo v mesecu ob 8.00 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.
Pharmer vrhovnega urada 1052 E. 62nd St. drugo nadstropje, zač. Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se pošljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezno glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Naljajevanje iz 2. strani.
tudi starejši učitelji deželi službo svet. — Drugi piše: 22 let
je bil skrbnik, potem obolen,
je bil v bolnišnicu in potem bil vpojen v rozo K. S piclo placo
vrgel sem tri otroke. Eden je
bil na univerzi in zdaj služi pri
vedaju brezplačno, drugi je
bil go dovršeni gimnaziji k
univerzitetu, ena je učiteljica,
maša n šolo hodi, doma pa
studenca. Ali bo kaj pomoci?

Tretji piše: Dragi! Gledeš
takšen pojav. Trideset let sem
pravil posel učitelja-voditev
na tezavnih enorazrednicah,
vsechna s celodnevnim poučenjem
v tremi oddelki obenem,
kjer je bilo čez sto otrok v razredu.
Da je tak posel težaven,
veča vzdolj, kar je to skušal.
A jest provizorični let ni več
tezavnih, dasi se človek v
času se boj trudi, ker se
drugo skušnjo pravilja.
učiteljica ima nekako 20
let let in ima večjo po-
mo nego jaz. To je čuden
Tako nekako je plačilo

Vsek stan gre glede iz-
sobe skozi učiteljske roke,
nekateri ljude nimata
kralj nikdar priznanih.

Pravljaj naj gre der
kar se Schuldigkeit
gostin, kar kann gehen."

Luč v Savinski dolini. Pa-
del je bojišču Ivan Plesnik,

član podružnice štajerske
državne družbe.

Dančko zmrnjenje mese v
Zagrebu. V Zagrebu so dobili
pri vagon zmrnjenega z
Danskem. Občinstvo je

meseom tako zadovoljno,
da je bilo nekaj vagonov.

Anton Poljsak †. V Šturišah
člani Antona Poljsaka,
člana v Zapužah in bivšem
člana v Šturišah. Poljsak

bi rodilben muž, znača-
man daleč naokoli. Ostal
zmenjen. V svoji oporoki
spomnil naše šolske druž-
nosti mu spomin!

Naležljive bolezni na Spod-
Stajerakem. V zadnjem
razsajale na Spod-

Stajerskem sledete na-
težje bolezni: Trebušni le-
penec v Celju 6, v Ptiju in Ma-
pou po slučaju, v St. Pav-
lu Preboldu, v St. Petru v
Črni dolini, in Bohinjčici
pri Ljutomeru po en slučaj.

Bolezni v občini Bratohničice

Italija 2 slučaja, Loka pri

Graševac pri Ptiju, Sv.

in pri Ptiju, Kozje, Ime-

ti Biležlko po en slučaj.

Bolezni tihnika v Loki pri

in na Biležlku po en

Bolezni so v Bruku na Stajer-

agentu Franca Pristerni-

je rodom iz Gradača in je

načelni možki z Brus-
kapfenberga počenjal

načelne protinavnosti:

Bolezni vromilec. Brezpo-

ščenski pomočniki Va-

Jugovic iz Stare Loke,

Čelovek svoje posebno-

ovanje, v katerem pa je

redkokrat prebi-

čalca si je ogledal nje-

ovanje in načelni tam-

iz različnih vil ob ob-

jezenu ukrašenih

Jugovic je priznal te-

izpovedal, da je v

čelovka Stefana Bocella

razenata se je razvil satnivec in
satirik, kar je ostal do danas-
njega dne. Skoda samo — saj
je slovenski učitelj! — da so
ga trle gmočne skrbi po eni
strani, pa drugi strani pa ga je
vedno oviral šibko zdravje,
da se ni doslej mogel popolno-
ma razviti, kar bi bilo ob dru-
gačnih razmerah in ob odličnih
njegovih pisateljskih zmožno-
stih v korist in čast naši lepo-
sloveni knjig!

Pritožba ljubljanskih malih
trgovcev. Piše se: Preteklo je
14 dni, odkar smo trgovci v
Ljubljani brez moke. Vsak to-
rek in petek tolazimo, kakor
slavni magistrat nas, tako tudi
mi svoje cene, odjemalci: dobi-
te v petek, odnosno v torek.
Ko pride obljubljeni dan, pa
smo zopet brez moke. Sedaj
(3. dec.) je došla moka, dobili so
jo v prvi vrsti peki in je tako
pravilno, edino peki. Nam ma-
lim trgovcem se je pa reklo:
prihodnji jo dobijo samo veliki
trgovci (engrosisti). Te tr-
govine trpe, alko nimajo moke.
Vprašamo se: Katera trgovina
bolj trpi, velika ali majhna?
Engrosisti imajo z drugimi
predmeti obilo posla, pri malih
pa izostanejo odjemalci, ako
moke ne dobe, dočim se to pri-
večjih trgovinah ne zgoditi.

Umrl je v Ljubljani Julian
Gerdol, tržaški mestni učitelj
in kadet v rezervi.

Občni zbor in seja!
Jugoslovanskega Sokola se vr-
si dne 5. jan. 1916 ob po osmih
zvečer v Grdinovi dvorani. O-
pozorja se brate in sestre, da se
gotovo udeleže, ker so zelo va-
žne tocke na programu, kakor
tudi volitev odbora za leto 1916
Z bratskim Zdravo!

Vek, Adamič, tajnik.
1051 Addison Rd.

Dekleta!

Naučite se najbolj lahkega
in najbolj plačanega dela izmed
vseh. Lahko, čisto delo, poseb-
no za ženske. Mi imamo, izde-
rence, ki vas učijo izdelovati
cigare v kratkem času, in v tem
času, ko ste učite, ste plačane.
Z malo izkušnjo lahko naredite
več denarja kot pri vsem drugem
delu. Pridite k nam, da se pogovorimo.

American Cigar Co.
E. 9th St. Woodland ave.
(10)

Išče se dober kroščki pomočnik
za slov. kroščenico v Loran, O.
Zeli se Slovenske in Hrvatske
Ljubljane služuje na tamkaj-
šnji dvorazrednici tih in skro-
men mož — Ivo Trošt, ki
je njega ime v našem leposlovju
dobre znano. Rojen je bil
dne 6. decembra 1865 v sliki-
vici Oreslju poleg Cola na
Vipavskem. Učiteljske je do-
vršil v Kopru. Njegov ravnatelj
Revelante ga je hotel ob-
držati v svoji bližini, a mla-
dega učitelja je gnalo srce do-
mov na Kranjsko. Dobil je slu-
žbo na novi šoli na Ustju na
Vipavskem, odkoder pa ga je
krnalu dvignil duh tedanjega
časa — za kazen seveda — na
Razdroto pod Nanosom. V kro-
gu naprednih vaščanov si je je-
pribolj blima ugled in vpliv,
posebno so simpatičnega uči-
telja senčil v odiščnem rodovini
Garzalijevi. Naposlod ga je
vrgla usoda v Tomišelj pod
Krimom, kjer deluje še danes
v Šoli izven nje z odiščnimi us-
pehi. — Iva Trošt smemo šte-
ti med najplodovitejše pri-
povedovale. Njegove povesti in
lejtonje so privibevali. "Ljub-
ljanski Zvon", "Dom in Svet",
(pod uredništvom pok. dr. Fr.
Lampeta), "Slov. Narod", "U-
čit. Tovariš", "Edinost" in
norda se kak drugi list. Iz pre-
mognega, velikega opusovalec

Kadarkoli in kjerkol, čita-
mo, da nam kdo ponuja nekaj
zastonj, je vselej to, kar se nam
ponuja, kako malo vredno ali
pa prav nič, torej ako nam od-
vetnik ponuja nasvesti zastonj,
so prav gotovo njegovi nasvesti
jako malo ali pa nič vredni. Za-
torej pa, kadar jaz kaj za vas
stori, da vam je koristno, pri-
čakujem od vas plačila, ker je
nemogoče človeku, da bi dal
zastonj ali dajal stvari, katerih
ni sam ustvaril. Se celo naš
Stvarnik, kateri je mas in vse
kar vidimo, ustvaril, nam ne
moramo dati zastonj, ampak hoče-
da ga prosimo in hvalimo, in
potem na vse zadnje pa mora-
mo še z našimi rokami delati,
predno dobitno to, kar je bilo
že objavljeno. Kako bi bilo to-
rej meni mogoče zastonj dela-
ti. Ako hočete hišo kupiti, o-
glasite se pri meni.

JOS. ZAJEC,
1378 E. 49th St. Cleveland, O.
Central 6494 R. (2)

Vaš
doktor
ve

In vam prav, da so si nujno resnično
čustvujeta in eden izmed njih eden, da vam
je zastonj.

Vsi zastonji, morda nekaj zastonji
so zastonji, ki vam nujno resnično
čustvujeta in eden izmed njih eden, da vam
je zastonj.

Guenther's Sloven. Lekarna.

Addres: Rd. 1000 St. Clair Ave.

Dele dobijo delista 18 let stare
in več. Dobra, stalno delo v to-
varni. Pridite pripravljeni, da
začnete takoj delati. Lake
Erie Iron Co. 915 E. 63rd St.
severno od St. Clair ave. (1)

JOS. KALAN,

6101 ST. CLAIR AVE.

—> Slovenska gostilna <—

Fine pijače za dom.

Dobro vino in likeri.

Zmerne cene.

Oglasite se pri domačinu in
bodete zadovoljni.

National Drug Store!

Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste
S posebno skrbnostjo izdeluje
zdravniške predpise. V za-
logi imamo vse, kar je treba
v najboljši lekarni. (45)

Pouk v angleščini in slovenščini
ju potem dopolnjava. V Cleve-
landu tudi v privatni učitev
člen. Danes, ki se iztrjuje za se-
me izobraževanja, je najboljši na-
čin, in ne vse način na križu ne
vse. PIŠITE za poštanje na
SLOV. K. SOLA
6119 St. Clair ave. (46)
CLEVELAND, OHIO.

A. M. KOLAR,
Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovenske v
obliki oblaček. Točna postrež-
ba. Vedno sveže pijače.

ZASTONJ JE NIČ.

Kadarkoli in kjerkol, čita-
mo, da nam kdo ponuja nekaj
zastonj, je vselej to, kar se nam
ponuja, kako malo vredno ali
pa prav nič, torej ako nam od-
vetnik ponuja nasvesti zastonj,
so prav gotovo njegovi nasvesti
jako malo ali pa nič vredni. Za-
torej pa, kadar jaz kaj za vas
stori, da vam je koristno, pri-
čakujem od vas plačila, ker je
nemogoče človeku, da bi dal
zastonj ali dajal stvari, katerih
ni sam ustvaril. Se celo naš
Stvarnik, kateri je mas in vse
kar vidimo, ustvaril, nam ne
moramo dati zastonj, ampak hoče-
da ga prosimo in hvalimo, in
potem na vse zadnje pa mora-
mo še z našimi rokami delati,
predno dobitno to, kar je bilo
že objavljeno. Kako bi bilo to-
rej meni mogoče zastonj dela-
ti. Ako hočete hišo kupiti, o-
glasite se pri meni.

Lepa soba na frontu se odda v
najem za 2 ali 3 fante, s branjo
ali brez. Kopališče v hiši. 1215
E. 60th St. (1)

POZOR!

Naprodaj imam pipa za sol-
čni stoli, širi kozarce za "Il-
lavor" in platno za pred engovi-
no. Prodaja lepo jako nizki cen-
i, kot pol cene. Vprašajte na
5327 Stanard ave. spredaj zgo-
raj. (2)

FINO VINO
vedno dobitne pri Jos. Koželj.
Belo, niagara in concord vino.
Posebno žensko je moje vi-
no znamo. Po starci navadi Jos.
Koželj, 4734 Hamilton ave.
Delo dobijo takoj: dekleta sta-
ra 18 let ali več. Dobra, stalna
tovarniška služba. Pridite pri-
pravljene na delo. Lake Erie
Iron Co. 915 E. 63rd St. sever-
no od St. Clair ave. (3)

V MIRNEM ČASU.

Na Trinerjevem stenskem
koledatu za 1. 1916 je videti
krasno sliko o bogastvu narave
in prosperiteti v mirnem času.
Dalje kako se po suhem in po
vodi poš

DENAR.

Roman

Francoško spisal Emile Zola.
Prestavljal L. J. P.

Daignemont pa je postal ja-
ko zamisilen in je poslušal Sac-
carda, kot bi mu hotel pogle-
dati v možgane, da bi spre-
idel, koško koristi more dobiti
iz tega moža, ki je imel toliko
krasne lastnosti, kdaj svoji
mrzlični nestalnosti.

Najprvo se obotavlja in re-
če: "Ne, ne! Preveč bremen
imam in nitešar novega nečem
začeti."

Potem pa ga premaga skuš-
nja in začne staviti vprašanja,
katerih se peča nov konsorcij,
o katerih pa je Saccard jasno
previdno govoril. Ko pa je zve-
del o prvem koraku konsorcija,
namreč da združi vse parobrod-
ne družbe na Sredozemskem morju, je bil videti prizadet in
nakratko vzdušen:

"Cujtel!" reče, "jaz sem zra-
ven, toda samo pod enim pogo-
jem.... V kaknem razmerju
ste s svojim bratom, ministrom?"

Presenečen od tega vpraša-
nja, odvrne Saccard skoraj je-
zno:

"Z mojim bratom? No, on
stribi za evoje posle, jaz pa za
svoje. On ni preveč bratovladi,
ta moj brat."

"Potem mi je pa žal," reče
Daignemont. "Jaz sem z vami,
če je tudi vaš brat zraven....
Ali me razumete? Nečem, da
bi živel med teboj v razprtiji."

Ježnega obraza, poln nepo-
trezljivosti ugovarja Saccard.
Ali v resnicu potrebuje Rougo-
na? Ali se ne reče to, da si sam
naidevja vezi, s katerimi bi
si zavezali roke in noge. Toda
v istem času se dvigne glas ra-
zuma in prekrije njegovo jezo.
Na vsak način si je moral
družbi vsaj neutralnost mogo-
čega gospoda zagotoviti. Kljub
temu pa se je Saccard še vedno
brani.

"Ne, ne, pneumazan je bil
naprem meni! Nikdar ne stori
jaz prvega koraka!"

"Cujtel!" nadaljuje Daignemont. "Ob petih pričakujem
Hureta radi nekega opravka,
katerega je prevzel.... Hitite
sedaj v postavodajalno zbornico,
potolitite Hureta vstran, ra-
zložite mu svojo zadavo, takoj
ho govorit o tem z Rougonom,
svedel bo, kaj on misli o tem
podjetju, in ob petih imamo
odgovor."

S povenoščeno glavo premislju-
je Saccard.

"Moj Bog!" zakliče, "ali v
resnicu pripisujete temu tako
vrednost?"

"O, veliko vrednost! Brez
Rougonu ne moremo ničesar,
z Rougonom pa vse, kar zah-
tevate."

"Dobro, pojdem k njemu!"

In že se hoče Saccard poslo-
viti, ko ga Daignemont pokliče
zopet k sebi.

"Cujtel! Če zapazite, da iz
vsega ne bo nič, tedaj se oglasi-
te mimogrede pri markizu de
Boha in pri Sedille. Povejte
jima, da sem jaz zraven in
vprašajte ju, če hočeta sodelo-
vati.... jaz zahtevam, da sta
mo zraven."

Pred vratmi dobi Saccard
voz, katerega ni odškobil, da-
si je imel le nekaj koračkov proti
domu. Sele sedaj odpusti voz,
ker je menil, da bo popoldne
lahko doma napregel. Potem
se pa hitro napoti domov na
kosi. Nič več ga niso priča-
kovali, kuhanica mu sama pri-
nese kos mrzlega mesa, katera
je željno zauživa. Zajedno se
pa krega s kočičajem, katerega
je poklical, da mu naznani
o obisku živinskega zdravnika.
Kočičaj pove, da mora imeti
konj tri do štiri dni počitka.
Ves nevoljen spusti svojo je-
zo nad kočičaja in mu grozi z
gospo Karolino, ki bo vedela
napraviti tozadnevi red. Konecno pa ga poleči nazaj, naj
mu dovede izvoščka.

Dež je zopet namakal ceste,
in preko četrte ure je moral ča-
katki na kočičaj. Ko stopi v dež-
ju na kočičaj, zakliče kočičaj:
"Proti parlamentu!"

"Saccard obsedti skoro še ce-
to uto, kako vznemirjen radi
prihajajočih vojnih poročil.
Konecno se pa naveliča zbor-
ničnih poročil in debat, zapusti
zbornico in se vseže v kočičijo.

Ze se vozi preko Concordie
mostu, ko se zopet domisi že-
lige, izražene po Daignemontu.
"Kočičaj, proti Rue de Ba-

bylone!"

Na Rue de Babylone je sta-
noval markiz Bonhain. Stanoval
je v paviljonu neke velike
gospode, kjer je včasih stanoval
služinčad, toda so paviljon
moherno preuredili. Oprava
stanovanja je bila krasna, in
vse je kazalo na izvanredno bo-
gastrov.

Nihče še nikdar ni videl hiše
gospodinje: gospa je bila
bolna, kot je pravil markiz in
privzana na svojo postelj. To-
da hiša ni počitilo je bilo nje-
no. On je le stanoval kot sobni
držabnik pri njej, in kot
svojo lastnino je lahko štel le
svoje obleke v zaboju, katerega
ga bi lahko s kocijo odpeljal;

odkar je namreč markiz živel
na poslanca. Oba se podasta
radi drenja na hodniku v eno
stranskih dvoran, kjer sta bila
sama. Opozicijski stranka je
postajala vedno močnejša; že
so se kazala znamnenja kata-
strofe, ki je grozila, da podre-
vsi pred seboj. Huret, ki je bil
zatopljen v jaksuvačni miski,
aprav ni razumel, kaj hoče
Saccard, in dvakrat mu je mor-
al ponoviti svoje naročilo, pre-
vno ga je Huret razumel. Po-
tem pa začne Huret:

"Toda prijetljiv, kam vam
padne v glavo! Sedaj naj go-
rim z Rougonom?.... Posle
me k vrugu, prav gotovo!"

Potem pa prevlada pri nem
skrb za telesno varnost. Kajti
Huret je bil poslanec le radi
Rougonu, kateremu se je imel
zahvaliti za svojo oficijsko
kandidaturo, za svojo izvolitveno
poslancem. In v ogled pod-
kupljivega denarja in previdno
pod mizo zbirajočih se dobič-
kov je medtem povečaval svo-
ja posestva v departmaju Calvados,

in imel je napravljen načrt, da po velikem kerahu

se lepo mirno umakne tja in
kraljuje kot cesar. Njegov široki,
zvijačni kmečki obraz je bil
ves v zadrgi radi prošnje za
posredovanje. Niti časa mu ne
dado, da preračuna, če pomeni
to zanje žalok ali dobiček.

"Ne, ne, ne morem, povedal
sem vam že, kaj meni vaš brat,
in nečem ga več nadlegovati.
Vraga, poslomite vendar tudi
na mene! Clovek ne more biti
preveč prijazen; in pri Bogu,
ne veseli me, da bi za vas trpel
in zgubil svoj upliv."

Saccard ga je razumel in mu
je le ponovil še o milijonih
dobičkih, ki se dajo zaslužiti
pri Banque Universelle. Daignemont
je z veseljem sprejel
ponudbo, markiza Bonhain in
Sedille sta prosila, da sodeluje,
in nemogoče je, da Huret
ne bi bil zraven; ostali gos-
podje ga hočejo radi njegovega
velikega političnega upliva na
vsak način v odboru, kajti nje-
govo ime pomeni toliko kot
red in poštenost.

Pri omenitvi za odbornika
ali ravatelja konsorcija, po-
slanci ostro pogleda Saccarda
in omeni:

"Konecno! Kaj zahtevate
od mene? Kakošen odgovor naj
dobim od Rougona?"

"Moj Bog!" odvrne Saccard,
"rad bi pustil svojega brata
proč od te kupčice. Toda Daignemont
zahteva, da se z njim
soprijaznim. Mogoče ima
prav... Raditega sem prepričan,
da je dobro, da vi govorite
z mogočnim možem o naši za-
devi, da vsaj dosežete, da ni
proti nam, če že ni za nas."

Huret sedi z napol zaprtimi
oceni na stolu in ne more priti
do nobenega zaključka.

"Na kratko rečeno, Huret,
sameno eno prijazno besedico
priesite, sameno eno prijazno be-
sedico, razumete? Daignemont
bo s tem zadovoljen, in nocoj
dokončamo potem mi trije celo
zadevo."

"Dobro, poskusil bom," od-
vrne poslanec, "toda storim to
le radi vas, kajti z njim se ni
lahko meniti, posebno če ga
lejica draži.... Na svetem
torej ob petih."

"Ob petih."

Saccard obsedti skoro še ce-
to uto, kako vznemirjen radi
prihajajočih vojnih poročil.
Konecno se pa naveliča zbor-
ničnih poročil in debat, zapusti
zbornico in se vseže v kočičijo.

Ze se vozi preko Concordie
mostu, ko se zopet domisi že-
lige, izražene po Daignemontu.

"Kočičaj, proti Rue de Ba-

bylone!"

Na Rue de Babylone je sta-
noval markiz Bonhain. Stanoval
je v paviljonu neke velike
gospode, kjer je včasih stanoval
služinčad, toda so paviljon
moherno preuredili. Oprava
stanovanja je bila krasna, in
vse je kazalo na izvanredno bo-
gastrov.

Nihče še nikdar ni videl hiše
gospodinje: gospa je bila
bolna, kot je pravil markiz in
privzana na svojo postelj. To-
da hiša ni počitilo je bilo nje-
no. On je le stanoval kot sobni
držabnik pri njej, in kot
svojo lastnino je lahko štel le
svoje obleke v zaboju, katerega
ga bi lahko s kocijo odpeljal;

odkar je namreč markiz živel
na poslanca. Oba se podasta
radi drenja na hodniku v eno
stranskih dvoran, kjer sta bila
sama. Opozicijski stranka je
postajala vedno močnejša; že
so se kazala znamnenja kata-
strofe, ki je grozila, da podre-
vsi pred seboj. Huret, ki je bil
zatopljen v jaksuvačni miski,
aprav ni razumel, kaj hoče
Saccard, in dvakrat mu je mor-
al ponoviti svoje naročilo, pre-
vno ga je Huret razumel. Po-
tem pa začne Huret:

"Toda prijetljiv, kam vam
padne v glavo! Sedaj naj go-
rim z Rougonom?.... Posle
me k vrugu, prav gotovo!"

Potem pa zopet prime-
strah.

"Ne, ne!

Navidez in trenutno je imel
gospod Huret kako veliko vese-
lje, da se nastavi Banque U-

niverselle in da se on kot ravnatelj

udeleži tudi inženir Hamelin,

ko se Daignemont hipnotna

vedno pridrži v svojih vratih.

"In ker začuje zdajci v so-
nji sobi korake gospoda Daignemonta,

pristavi z lahnim

glasom:

"Fustite, da jaz vse uredim."

"Navidez in trenutno je imel
gospod Huret kako veliko vese-
lje, da se nastavi Banque U-

niverselle in da se on kot ravnatelj

udeleži tudi inženir Hamelin,

ko se Daignemont hipnotna

vedno pridrži v svojih vratih.

"In ker začuje zdajci v so-
nji sobi korake gospoda Daignemonta,

pristavi z lahnim

glasom:

"Fustite, da jaz vse uredim."

"Navidez in trenutno je imel
gospod Huret kako veliko vese-
lje, da se nastavi Banque U-

niverselle in da se on kot ravnatelj

udeleži tudi inženir Hamelin,

ko se Daignemont hipnotna

vedno pridrži v svojih vratih.

"In ker začuje zdajci v so-
nji sobi korake gospoda Daignemonta,

pristavi z lahnim

glasom:

"Fustite, da jaz vse uredim."

"Navidez in trenutno je imel
gospod Huret kako veliko vese-
lje, da se nastavi Banque U-

niverselle in da se on kot ravnatelj

udeleži tudi inženir Hamelin,

ko se Daignemont hipnotna

vedno pridrži v svojih vratih.

"In ker začuje zdajci v so-
nji sobi korake gospoda Daignemonta,

pristavi z lahnim

glasom:

"Fustite, da jaz vse uredim."

"Navidez in trenutno je imel
gospod Huret kako veliko vese-
lje, da se nastavi Banque U-

niverselle in da se on kot ravnatelj

udeleži tudi inženir Hamelin,

ko se Daignemont hipnotna

vedno pridrži v svojih vratih.

"In ker začuje zdajci v so-
nji sobi korake gospoda Daignemonta,

pristavi z lahnim

glasom:

"Fustite, da jaz vse uredim."

"Navidez in trenutno je imel
gospod Huret kako veliko vese-
lje, da se nastavi Banque U-

niverselle in da se on kot ravnatelj

udeleži tudi inženir Hamelin,

ko se Daignemont hipnotna